

Uzunluk Ölçüleri

Boyumuzu, masamızın büyüklüğünü, odamızın genişliğini ve bunlara benzeyen her şeyin boyutunu ölçmek için uzunluk ölçü birimlerinden yararlanırız. Bir marangoz keseceği tahtayı önce ölçer. Bir çiftçi ekeceği tarlanın uzunluğunu iyi bilir. Bir terzi dikeceği elbisenin kumaşını istediği uzunlukta ölçerek keser. Çevremize baktığımızda tüm cisimlerde bir ölçünün olduğunu görürüz. Bu ölçüler genel olarak standart ölçü birimleri ve standart olmayan ölçü birimleri olarak adlandırılır.

Uzunlukları ölçmek için kullandığımız temel ölçü birimi metredir. Metre, kişiden kişiye değişmeyen, yani standart bir ölçü birimidir. 1 metreden daha küçük uzunlukları ölçmek için santimetre biriminden yararlarız. Santimetreden küçük olan ölçü birimi ise milimetredir. Şehirler arası uzaklıkları da kilometre birimiyle ifade ederiz.

Kıvrımlı cisimlerin uzunluğunu ölçmek için bükülebilen bir malzemeden yapılan mezura adlı ölçüm aleti kullanılır.

1 kilometre = 1.000 metre
1 metre = 100 santimetre
1 santimetre = 10 milimetre

En yaygın kullanılan uzunluk ölçü birimlerinin kısaltmaları

Kilometre	km
Metre	m
Desimetre	dm
Santimetre	cm
Milimetre	mm

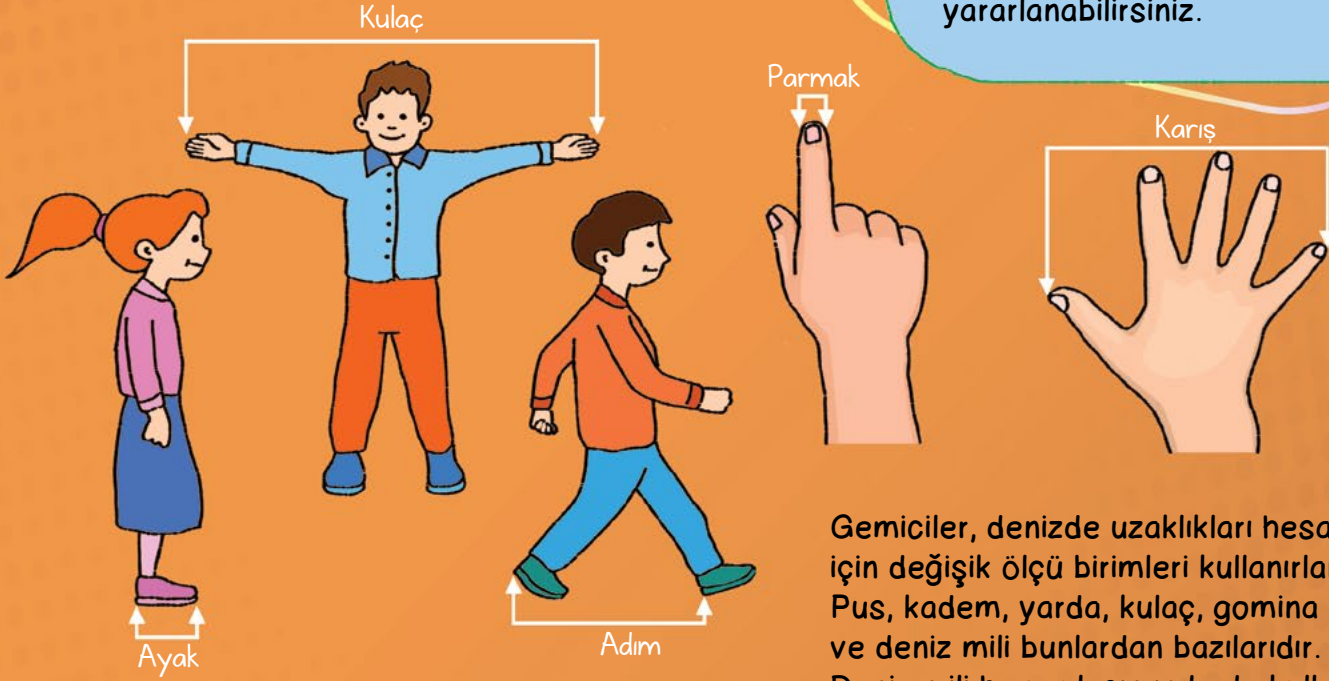
Düz yüzeylerin uzunluğunu ölçmek için şerit metre denilen ölçüm aleti sıklıkla kullanılır.

Kerem, hafta sonu yürüyerek dedesinin evine gitmek istiyor. Kendi evleriyle dedesinin evi arasında 5 bin metre olduğunu öğrenen Kerem, bu uzaklığı kilometre olarak hesaplamak istiyor. Bu uzaklık kaç kilometredir?

Ayak, adım, kulaç, karış ve parmak standart olmayan ölçü birimlerindedir. Çünkü bu ölçü birimleri her insanda farklı uzunluktadır. Örneğin, annemizin karış uzunluğuyla bizim karış uzunluğumuz farklıdır. Annemizle birlikte evimizdeki masanın uzunluğunu karışlarımızla ölçtüğümüzde farklı sonuçlar buluruz.

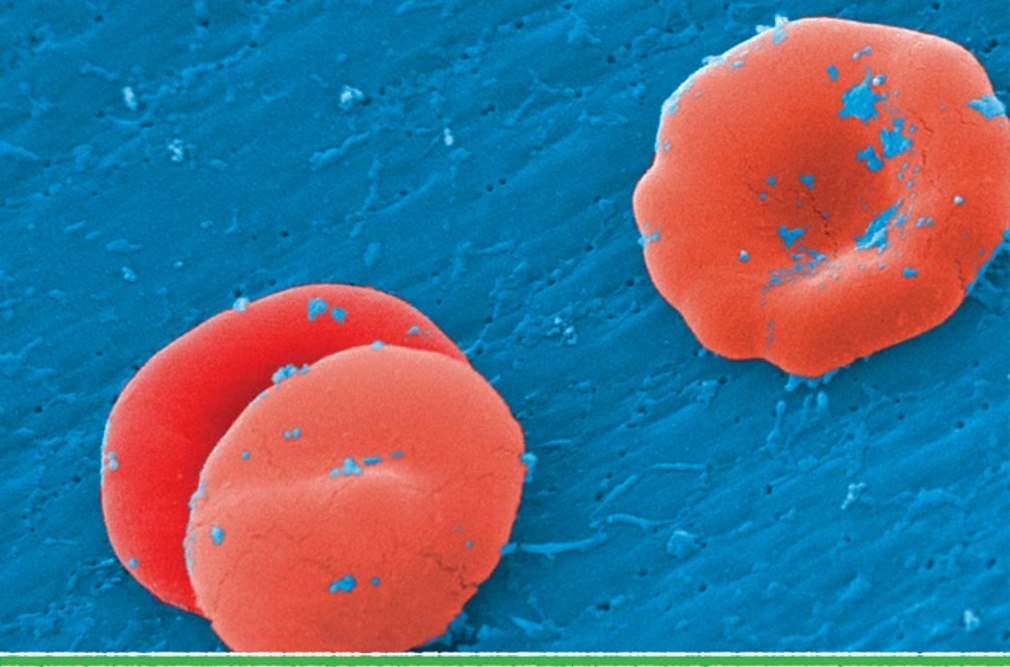
Karışınızın uzunluğunun kaç santimetre olduğunu bilerseniz bir şeylerin uzunluğunu karışınızla yaklaşık olarak ölçebilirsiniz. Ayrıca bir dosya kâğıdının eni 21 santimetredir. Ölçümlerinizde bu bilgiden de yararlanabilirsiniz.

Denizde uzaklıklar özel ölçüm cihazlarıyla hesaplanır.

Gemiciler, denizde uzaklıkları hesaplamak için değişik ölçü birimleri kullanırlar. Pus, kadem, yarda, kulaç, gomina ve deniz mili bunlardan bazılarıdır. Deniz mili hava ulaşımında da kullanılır. 1 deniz mili yaklaşık 1.852 metredir.

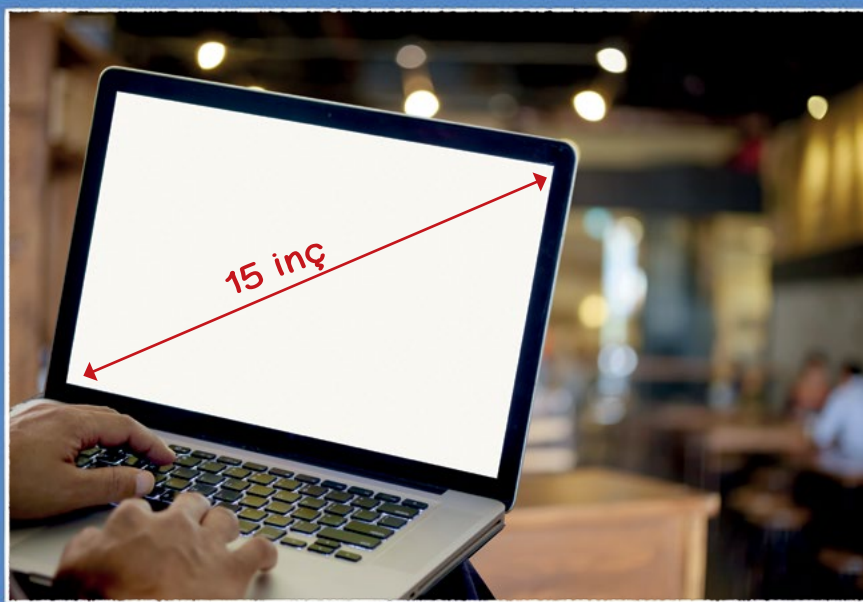

Bunlardan başka, elle ölçemeyeceğimiz kadar küçük ya da büyük olan ancak farklı yöntem ve araçlarla ölçülebilen uzunluklar da vardır. Bunlardan biri ışık yılıdır. Bu ölçü birimi, zamanı değil, uzaklığı tanımlamak için kullanılır. Işık yılı, ışığın bir yılda kat ettiği uzaklık demektir. 1 ışık yılı, yaklaşık 10 trilyon kilometredir.

Elektron mikroskopuyla 8 bin kat büyütülmüş kan hücreleri

Nanometre ise mikroskopla ölçülebilen çok küçük nesnelere için kullanılan bir ölçü birimidir. Metrenin milyarda biri kadardır.

Günümüzde daha çok akıllı telefon, televizyon ve bilgisayar gibi teknolojik aletlerin ekran büyüklüğünü belirtmek için kullandığımız ölçü birimi inçtir. 1 inç 2,54 santimetreye karşılık gelir.

Bilgisayar ekranlarının büyüklüğü inç birimiyle ifade edilir.

Dünya'nın bütününe ya da bir bölümüne belirli bir oranda küçültülmüş görüntüsüne harita diyoruz. Dünya'nın gerçek boyutlarıyla bir düzlem üzerine çizilmesi mümkün değildir. Ölçek, haritadaki uzunluğun gerçek uzunluğa oranıdır. Harita üzerindeki 1 santimetrenin gerçekte kaç santimetre olduğunu yani gerçekte kaç kez küçültüldüğünü ifade eder. Örneğin, 1/1.000.000 ölçekli bir haritada 1 santimetrelilik bir uzaklık, gerçekte 1 milyon santimetredir. Bu uzaklık 10 kilometreye eşittir. Böyle bir haritada gerçek uzunlukların her biri 1.000.000 kez küçültülerek düzlem üzerine geçirilmiş demektir.